

אוגוסט 2023

תקצירי קורסים מגמה טיפולית שנת תשפ"ד

76-701 טיפול בפרט המבוגר א' / גב' יעל פרי-זהר / ד"ר נועה בריל / גב' שגית עושרי / גב' הילה מיסק

הקורס מלווה תהליך התפתחות מקצועית של הסטודנטים לקראת גיבוש זהותם המקצועית. במהלך הקורס ינתנו כלים להתבוננות על התהליך הטיפולי תוך יישום הידע התאורטי הנלמד בקורסים העיוניים. הליווי יעשה באמצעות הבאת תיאורי מקרה של הסטודנטים לכיתה. דרך תיאורי המקרים נדון בנושאים, כגון תהליכי העברה והעברה נגדית, הסטינג ומשמעותו, יצירת ברית טיפולית, הקשבה אמפתית, תהליכי סיום ועוד. במהלך השיעורים יוצגו שעות טיפוליות בכיתה, דיון והמשגת החומר הקליני בהשתתפות הסטודנטים.

76-706+76-707 סמינר ופרקטיקום ייעוץ והדרכה / פרופ' חיה יצחקי

סמינר ופרקטיקום ייעוץ והדרכה מקנה ידע תאורטי ומיומנויות בסיסיות בתחום ההדרכה והפרקטיקה בתחום ההדרכה בעבודה סוציאלית. במסגרת הקורס יתקיימו דיונים על חומר תאורטי על בסיס קריאה מוקדמת, ניתוח דוגמאות מהשדה, הדרכה חיה, סימולציות ואמצעי הוראה יצירתיים.

76-718+76717 סמינר ופרקטיקום טיפול בקבוצה / גב' יהודית עזרא

הסמינר והפרקטיקום יעסקו בתיאוריה והפרקטיקה של הטיפול בקבוצה ויכללו העמקה תיאורטית, התנסות והצגת דו"ח בכיתה. התלמידים יתבקשו להנחות קבוצת נערים/מבוגרים במהלך שנת הלימודים.

76-7202 טיפול חוויתי-רגשי בעבודה סוציאלית/ד"ר שחר תימור-שליון

שדה הטיפול הפסיכודינמי הוא רחב ומורכב מזרמים מגוונים השמים דגשים שונים על הבנתו של כאב נפשי ועל הדרכים לעבוד איתו ולהציע לו הקלה. בעשורים האחרונים מתפתח זרם חדש בתוך השדה הפסיכודינמי, הממוקד בעיבוד חוויתי ורגשי של כאב נפשי. מיקוד זה מכוון לרבדים פיזיים, רגשיים, וקוגניטיביים של הדרכים בהן אנו חווים כאב נפשי, ומשתמש ביחסים הטיפולים ובכלים ממוקדים נוספים על מנת לאפשר עיבוד של כאב נפשי ברבדים השונים של החוויה. בקורס זה נלמד אודות הזרם החוויתי-רגשי, תוך התמקדות בגישתה של דיאנה פושה – Accelerated Experiential Dynamic Psychotherapy (AEDP). מתוך התמקדות בגישה זו, נעמיק בהבנה התיאורטית אודות המקורות של כאב נפשי, נבחין בין סוגים שונים של כאב נפשי, ונעמיק בהבנת המנגנונים המאפשרים מגע ועיבוד של כאבים אלה. הקורס יציג כלים מעשיים לעיבוד של כאב נפשי, ויבקש לפתח אפשרויות לשילוב כלים אלה בתוך הפרקטיקה היומיומית שלנו כעובדות סוציאליות.

76-7203 מצבים מנטליים ראשונים/ גב' יעל פרי-זהר

הקורס מזמין לחקירה והתוודעות אל מצבים מנטליים ראשונים, וידון במצבים הנפשיים המוקדמים ביותר בהם ניתן לצפות בביקורת המוקדמת, מנקודות ראות תיאורטיות שונות. בחדר הטיפוליים אנו פוגשים מטופלים הסובלים מחרדות ראשוניות ומאיימות של היעלמות האני, נפילה והתפרקות נפשית, מטופלים המתלוננים על תחושות של שעמום, ריק ומוות נפשי. מטופלים אלו מספרים לנו בכל מיני אופנויות וורבליות וטרומ וברליות על אסון פסיכולוגי קדום שטבע חותמו בנפש וכזה שחייב שימוש במנגנונים שונים להישרדות נפשית. אותם מצבים נפשיים קדומים, אלו שאינם ניתנים לחשיבה ובאים לידי ביטוי באופן התחושת, נותנים הד ליחסי האובייקט הראשונים, טרום מילוליים ואף טרום – לידתיים, שנחוו באופן סומטי ונחרתו בגוף. אלו מצבים נפשיים פרימיטיביים בלתי נגישים, חסרי ייצוג שלא עברו מנטליזציה ונשארים כמוסים במעמקי הנפש, אך נוכחותם חזקה ביותר. כדי להצליח להתקרב לאותם אזורים קדומים נשלב בין קריאה משותפת והעמקה תיאורטית לבין תרגול גופני חווייתי ושימוש בחומרים מהעולמות הבין תחומיים של ספרות, שירה, קולנוע ואומנות.

76-7204 התעללות נרקסיסטית ופסיכופתית במערכות יחסים: תאוריה ופרקטיקה/גב' אפרת הראל-היימן

הקורס יעסוק במבנה הרוע האנושי, באבחנה מבלדת בין נרקסיזם ופסיכופתיה, בסוגי התעללות נפשית במערכות יחסים שונות- במשפחה, בעבודה, בחדר הטיפוליים, ובכתות פוגעניות. מהו מצב נפשי של "שבי פסיכולוגי" וכיצד הוא מתאפשר, מהם גורמי הסיכון להיות קורבן ליחסים כאלו, מה השפעת התעללות על הנפש ומהו אופן הטיפול בנפגעים המפתחים פוסט-טראומה מורכבת כתוצאה מיחסים אלו. מטרת הקורס להקנות כלים תיאורטיים ומעשיים לזיהוי התעללות נרקסיסטית ופסיכופתית במערכות יחסים קרובות, וכן להבין את הדינמיקה הייחודית של קשרים כאלו, השפעתם על נפש הנפגעים, והטיפול המתאים עבור פוסט-טראומה מורכבת.

76-7210+76-7211 מיניות, נשיות ואימהות: חשיבה תאורטית וקלינית/ד"ר טליה פייציץ-אייזן

"השאלה הגדולה שמעולם לא באה על פתרונה, ואשר עדין לא הצלחתי לרדת לחקרה, למרות שלושים השנים שהקדשתי לחקר הנפש הנשית, היא 'מה רוצה האישה?' " משפט זה נאמר על ידי פרויד לתלמידתו האנליטיקאית מארי בונפרטה. מאז ועד היום שאלה זאת מהדהדת והשיח סביב השילוש מיניות, נשיות ואימהות נוכח בתיאוריה הפסיכואנליטית. שיח זה יוצר פיצולים וחבורים הנחווים כריקוד אשר מאיר את הדיאלקטיקה הנוכחת בין מיניות, נשיות ואימהות ואת הקונפליקטים במציאות הנפשית והחיצונית בחיי נשים. בסמינר נתמקד במושגים מרכזיים בתיאוריה הפסיכואנליטית ובשיח הפמיניסטי דרך המבט התיאורטי והקליני. נתמקד בקריאת טקסטים של כותבים שונים קלאסיים ועכשוויים, כמו כן נציג מקרים מתוך הספרות הפסיכואנליטית וכן מתוך העבודה הקלינית

של משתתפי הקורס. נלמד להאיר זרקור על התהליכים המתרחשים בעולמם הפנימי של המטפלות והמטופלות המאפשרים והחוסמים את הנכחת הסוגיות העוסקות במיניות, נשיות ואימהות בשעה הטיפולית ומחוצה לה.

76-7700 מושגים תאורטיים בפרקטיקה מתקדמת בעבודה סוציאלית א'/גב' אפרת הראל-היימן

הקורס יעסוק במושגי היסוד ובפרקטיקה של הטיפול הפסיכודינמי

76-7205 עבודה טיפולית עם משפחות בשירות הציבורי/גב' שגית עושרי

בקורס נלמד ונחקר את המונח של הנפשי בפסיכותרפיה ובפסיכואנליזה כפי שבא לידי ביטוי בקליניקה של העובדים הסוציאליים בשירות הציבורי בכלל ובמחלקות לשירותים חברתיים בפרט. נקיים דיון סביב היחס בין הממד החומרי לבין הממד הסמלי בפנייה של האדם לשירות הציבורי. נחשוב על המסגרת הטיפולית מתוך תשומת לב לרגע הפתיחה ורגע הסיום, נדון בשאלת ניהול יחסי ההעברה, חיובית או שלילית, בצל התביעה החומרית. נשאל על גורל ההעברה כאשר הטיפול במשפחה מלווה בהתערבות החוק ונלמד על תרומת אבחנת המבנה הנפשי להכוונת ההתערבות הטיפולית.

76-7206 מושגים תאורטיים בפרקטיקה מתקדמת בעבודה סוציאלית ב'/ד"ר שירן רוזנבלט-שטיין

הקורס יעסוק במושגי היסוד ובפרקטיקה של הטיפול הפסיכודינמי

76-746+76745 סמינר ופרקטיקום אבדנים לא מוכרים (שאינם מוות): האני החברה ומה שביניהם / פרופ'

נחמי באום

הסמינר יעסוק בהעמקת הידע על תהליכי התאבלות בעקבות אובדנים שאינם מוות תוך התייחסות למציאות הפנימית והחיצונית ולאיינטראקציה ביניהם. נבחן את המתחולל בעולמו הפנימי (האינרא-פסיכי) של האדם, על רקע תגובת סביבתו הקרובה (משפחה, חברים, מקום עבודה), וההתייחסות החברתית הרחבה לאירועים ולתהליכים המתלוצים אליהם. הפרקטיקום יתבסס על שעות טיפוליות שיובאו על ידי כל אחד מהמשתתפים בתורו במהלך השנה כולה.

76-7500 סוגיות חברתיות בראי המחקר והתקשורת/ד"ר שירלי בן שלמה

הקורס ינוע בין שלושה צירים: חברה, תקשורת ומחקר ויבחן תופעות חברתיות מוכרות כמו: התעללות בילדים, תרומת איברים, איסור על הפלות ועוד ויראה כיצד הן המחקר והן התקשורת יכולים להוביל להכרה ציבורית בתופעות חברתיות. לצד הדוגמאות שיובאו על ידי המרצה יהיו מעורבים גם הסטודנטים בזיהוי של תהליכים חברתיים דרך התקשורת וילמדו כיצד ניתן לשאול שאלות מחקריות על המציאות החברתית בה אנו חיים.

76-761 פסיכופתולוגיה של הילד והמתבגר / ד"ר שירן רוזנבלט-שטיין

הקורס הינו תיאורטי ונועד להקנות לסטודנטים ידע בסיסי והכרחי בפסיכופתולוגיה של ילדים ונוער. במהלך הקורס נדון ברצף שבין התפתחות תקינה לפסיכופתולוגיה, נדון בהפרעות הנפשיות השונות המופיעות בקרב ילדים ומתבגרים. נתמקד באבחון, סיווג, אטיולוגיה, שכיחות, אופני ביטוי, מהלך, פרוגנוזה ודרכי טיפול של הפרעות השונות. המודלים התיאורטיים, שימשו לתיאור ההפרעות הנפשיות, יקיפו מגוון דיסציפלינות כגון מדעי המוח, מודלים התפתחותיים, תיאוריות פסיכואנליטיות ועוד.

76-771 טיפול בהפרעות אישיות/ד"ר אמי ברמן

הקורס יעסוק בטיפול בהפרעות אישיות, בהן הפרעות קשות שמהוות אתגר טיפולי. נרחיב ונעמיק את ההמשגה אודות מהן הפרעות האישיות וכיצד הן מובחנות מתכונות אופי "רגילות". נבין מדוע חשוב לזהות ולאבחן הפרעות אישיות, ומהם האתגרים שמתעוררים בטיפול באנשים שסובלים מהפרעות אלה. נמתקד בתהליכי העברה והעברה נגדית האופייניים להפרעות השונות. יושם דגש על החיבור בין ההמשגה התאורטית לבין הטיפול בפועל. ייתן מקום להבאת הצגות מקרה, ויניטות קליניות, והתלבטויות טיפוליות, ויעשה ניסיון לחבר בינן לבין החומר הנלמד בקורס

76-782+76-783 סמינר ופרקטיקום המטופל המטפל ומה שביניהם: נקודות מבט בתוך המרחב

הטיפול/מר ניר שיין

אל חדר הטיפול נכנסים שני אנשים חרדים, כתב ביון; המטופל, המצפה להיעזר והמטפל, המצופה להציע העזרה.

ההצטרפות והתלות באחר - לשם עזרה, למידה והתפתחות נפשית - עומדים בלב נפש האדם וגם בבסיס הפנייה לטיפול. ואולם, צד זה של הנפש, השואף ומעוניין בגדילה ובהתפתחות, נמצא במאבק עיקש ובסתירה מתמדת, עם צד אחר של הנפש, המבקש להישמר, להימנע ולהתחמק מכל מפגש עם אמת מכאיבה ועם כאב נפשי. במהלך הסמינר והפרקטיקום נפנה את תשומת הלב, המבט והחשיבה שלנו, אל הצדדים השונים והסותרים הללו

ואל הביטויים השונים של המאבק הפנימי הניטש ביניהם - הן בנפשו של המטופל, הן בנפשו של המטפל והן במרחב שביניהם. הסמינר יתבסס על קריאת מאמרים, כמצע לדיון ולחשיבה משותפת בכתה. במסגרת הפרקטיקום יציגו המשתתפים והמרצה, שעות טיפוליות, אשר ישמשו לצרכי התבוננות, למידה והמחשת ההיבטים התאורטיים והקליניים, הלכה למעשה.

76-808 שיטות מחקר (למסלול עם תזה) / פרופ' ליאת אילון

הקורס נועד ללוות את הסטודנטים בתהליך כתיבת הצעת התזה. התהליך כולל את בניית שאלת המחקר, חיפוש חומר מחקרי בנושא, כתיבת ההצעה הראשונית. קריאה ביקורתית של חומר מחקרי. זיהוי סוגי מחקר שונים והטיות במחקר כמותני. במהלך הקורס, הסטודנטים יפתחו את שאלת המחקר הראשונית שלהם וילמדו לקשר בין שאלת המחקר למערך המחקר הרצוי. בנוסף, הסטודנטים יתנסו בכתיבה מדעית ובמתן וקבלת משוב.

76-809 שיטות מחקר (למסלול עם תזה) / פרופ' ליאת אילון

הקורס נועד ללוות את הסטודנטים בתהליך כתיבת הצעת התזה והסקירה הספרותית. התהליך כולל קריאה ביקורתית של חומר מחקרי. זיהוי סוגי מחקר שונים והטיות במחקר איכותני. בחירת כלי המחקר וכתיבת פרק המבוא. הקורס מיועד לסטודנטים הכותבים את עבודת התזה. זהו קורס בסיסי המיועד לעזור לסטודנטים לקרוא מחקר באופן בקורתי, להעריך מחקר וליזום ולתכנן מחקר מקורי. בסמסטר זה, הסטודנטים יכירו שיטות מחקר איכותניות, יקבלו ויתנו משוב על פרק המבוא בעבודת התזה.

76-810 שיטות מחקר (למסלול בלי תזה) / ד"ר נעמי ורבלוף-בקר

הקורס נועד להקנות לסטודנטים ידע בסיסי בשיטות המחקר המקובלות במדעי החברה. במסגרת הקורס ילמדו הסטודנטים להכיר מערכי מחקר שונים ושיטות מגוונות לאיסוף נתונים. כמו כן, הסטודנטים ילמדו לקרוא ולהעריך מחקר באופן ביקורתי לוודא את עמידתו של המחקר בדרישות האתיקה המחקרית.

76-811 סמינר תזות (למסלול עם תזה) / פרופ' אורית טאובמן - בן-ארי

מטרות הקורס הן הקניית כלים וקריטריונים לניתוח עבודות מדעיות (הצעות תיזה, תיזות ומאמרים), וכן סיוע וליווי בכתיבת הצעת התיזה, עריכת המחקר וכתיבת עבודת התיזה. בכל אחד מן המפגשים הקבוצתיים יציג סטודנט אחד את הצעת התיזה שלו, או אם הוא בשלב יותר מתקדם – את העבודה שלו, ויקבל פידבק משאר הסטודנטים ומן המרצה.

76-812 התמכרויות/ד"ר שירה סובול

תהליכי ההתמכרות לחומרים פסיכו-אקטיביים וכן להתנהגויות (סמים, הימורים, קניות ועוד) לצד תהליכי ההחלמה מהם הינם תהליכים מורכבים המושפעים מגורמים אישיותיים, משפחתיים מערכתיים וביולוגיים. קורס זה יחשוף את הסטודנטים לתיאוריות קליניות המסבירות את הנתיבים המובילים להתמכרויות וכן יעסוק בדרכי התערבות עם ההתמכרות ותהליכי ההחלמה ממנה. בקורס נעמיק בהיבטים פסיכודינמיים להבנת תופעת ההתמכרות. נרחיב על אוכלוסיית הנוער בפרט בהקשר של התמכרות לקנאביס ומסכים, נעסוק במאפייני המשפחה המתמכרת ונציג כלים מוטיבציוניים ומעשיים לטיפול בהתמכרויות. הקורס יישלב דוגמאות קליניות, ותיאורי מקרה, קטעי סרטים ודיונים.

76-842 פסיכופתולוגיה של המבוגר / ד"ר הראל לורנץ

מטרות הקורס הן הכרת מגוון מחלות נפש והפרעות הנפשיות; התבוננות בגישות שונות להבנת מקורות התחלואה הנפשית; והכרת גישות שונות לטיפול בתחלואה הנפשית. נושאי הקורס המרכזיים הם: מקורות התחלואה הנפשית; פרספקטיבה ביולוגית, קוגניטיבית (דור ג'), דינמית ואקזיסטנציאליסטית; הפרעות נפשיות; הפרעות מצב הרוח; הפרעות סומטופורמיות; הפרעות דיסוציאטיביות; הפרעות אישיות דגש על הפרעת אישיות גבולית.

76-858+76-859 סמינר ופרקטיקום טיפול בילד ונוער / ד"ר שירלי בן שלמה

קורס טיפול בילד ובנוער מורכב מסמינר תיאורטי ומפרקטיקום קליני. הקורס נועד להקנות לסטודנטים מיומנויות מתקדמות בעבודה קלינית, בגישה פסיכודינמית, עם ילדים, נוער והורים, כמו גם מיומנויות מתקדמות בהתבוננות עצמית של המטפל על עצמו ועל האופן שבו הוא פוגש את מטופליו, בחדר הטיפול. הקורס ידגיש את המפגש בין חשיבה פסיכודינמית, כגישה תיאורטית ופרקטית לבין המציאות בה פועלת עבודה סוציאלית עם ילדים, נוער והורים.

76-866+76867 סמינר ופרקטיקום טיפול קוגניטיבי התנהגותי/פרופ' שרה פרידמן

הסמינר והפרקטיקום מקנים הבנה של היסודות התיאורטיים העומדים בבסיס ה-CBT והיכרות עם המודלים של CBT להפרעות ציר I ורכישת כלים בסיסיים של CBT. הנושאים המרכזיים שיידונו הם דיכאון, התקפי פניקה, פוביות, תסמונת פוסט טראומטית, פחד ובריאות, פחד חברתי, כאב כרוני, אבדנות, ושיטות התערבות קוגניטיביות התנהגותיות במקרים אלו.

76-878 גישות עכשוויות בטיפול / ד"ר הראל לורנץ

מהו אדם? מה טבעו? מה מקורות התחלואה הנפשית ומה מתודת הטיפול הנגזרת מכך? בשאלות בסיסיות אלו ואחרות נעסוק בקורס תוך התבוננות במספר גישות ייחודיות. הקורס יעלה את העמקה תיאורטית יחד עם חשיבה טיפולית קלינית פרקטית. הגישות שילמדו: הפסיכולוגיה הבודהיסטית, פסיכולוגיה אקזיסטנציאליסטית, cbt 'הגל השלישי' ופסיכולוגיה אינטר סובייקטיבית.

76-891+76-892 סמינר ופרקטיקום טיפול דינמי: תאוריה ופרקטיקה / ד"ר הילית ברודסקי

בקורס זה נחקר מושגים מרכזיים בתיאוריה הפסיכואנליטית ונעסוק בחיבורים שבינם לבין הטכניקה-קליניקה. ניחשף הן למושגים ולכתבים קלאסיים בתיאוריה הפסיכואנליטית והן למושגים ולכתבים עכשוויים. נלמד על החרדות השונות המלוות את האדם סביב מצבי התפתחות ומציאות שונים ונסה להעריך מה בין מצבו הנפשי של האדם לבין בחירת הטכניקה בה נשתמש בעבודתנו. נשים דגש על מצבים בהם הפירוש והשפה מתקשים להחזיק את מלוא החוויה ונסה לבנות גשר בין התיאוריה לבין הפרקטיקה תוך התמקדות בעבודת הקלינאי העוסקת במצבי חירום, טראומה, פגיעה גופנית ונפשית, מוות ממשי ונפשי ועוד. בעבודתנו המשותפת, ננתח מידי שבוע שעה טיפולית של אחד ממשנתפי הקבוצה, כשבניסיון להקשיב לשעה נתבקש לשמוע את התהליכים המתרחשים בנפשם של המטופל, של המטפל והשדה שמתהווה ביניהם.

76-948 סוגיות בהתערבות מבוססת ראיות/ד"ר נעמי ורבלוף-בקר

בשנים האחרונות גוברים הקולות הדורשים כי העשייה בעבודה סוציאלית, לצד מקצועות אחרים, תהיה מבוססת על ידע אמפירי אודות שיטות התערבות יעילות. לשם כך, יש צורך מתמיד ביצירת בסיס ידע מקצועי התורם למומחיותם של העובדים הסוציאליים. הקורס מיועד לסייע לסטודנטים לשאול שאלות מהשדה המקצועי כך שניתן יהיה לענות עליהן באופן מחקרי. הסטודנטים ילמדו לזהות את הראיות הטובות ביותר על מנת לענות על השאלות המקצועיות ולהעריך ראיות אלו באופן ביקורתי. כמו כן, ילמדו הסטודנטים כיצד להסתייע במחקרים בתחום מדעי החברה כבסיס לקבלת החלטות לגבי תכנון פרקטיקה מקצועית והערכתה.

76-7512 שיטות מחקר איכותניות (למסלול עם תזה) / ד"ר איילת אורג

מטרת הקורס להקנות תפיסה מקיפה ואינטגרטיבית של מחקר איכותני, תוך היכרות מעמיקה עם העולמות התאורטיים והפילוסופיים של סוגות נבחרות במחקר האיכותני. היעד המרכזי של הקורס – הרחבת הידע התאורטי על מחקר איכותני וכיצד פרקטיקות מחקריות שונות (כגון אופן שאלת המחקר, טכניקת הריאיון ומיקומו של המראיין וכדומה) מבוססת וקשורה לתאוריה של סוגת המחקר.

76-7513 שיטות מחקר איכותניות ב (למסלול עם תזה) / ד"ר עדי ברק

קורס זה הינו קורס מתקדם בשיטות מחקר איכותניות ומיועד ללוות את הסטודנטים בשלבי איסוף הנתונים, ניתוחם וכתובת המחקר. יינתן דגש מיוחד על הדרכים ועל האתגרים בניתוח הנתונים וכתובתם.

76-7514+76-7515 סטטיסטיקה ועיבוד נתונים (למסלול עם תזה) / ד"ר דן רמון

הקורס יעסוק בהקניית כלים בסיסיים ומתקדמים בסטטיסטיקה תיאורית והיסקית, וביכולת ליישם כלים אלו בניתוח נתוני מחקר וכתובת פרקי שיטה ותוצאות בעבודת מחקר כמותית. במהלך הקורס הסטודנטים ילמדו ליצור שאלוני מחקר מקוונים, לערוך עיבוד נתונים ראשוני ולבצע ניתוחים סטטיסטיים פשוטים ומורכבים בתכנת SPSS.